

νοητόν, τὸ πανορθόν, τὸ ἄριστον, τὸ ἀναλλοίωτον. Δεῖ γὰρ ὑπ' ἐκείνη τῆ αἰτίᾳ τελειωθῆναι ἡμῶν καὶ νῦν, καὶ δύναμιν, καὶ τὴν φύσιν, ἀπερ' ἧς πάρομεν ἀδελιότητος τυγχάνει παραίτια· καὶ νῦν μὲν ἀπάτης δεικνύμενον κρείττονα· δύναμιν δὲ τῆ τε διανοίας καὶ τῆ ὀρέξει συμπαραξισυμένην· τὴν δὲ φύσιν, ὅπως ὑπὸ ἄλλῃ μηδενὸς ἢ ἠρτημένη, ἀπαρτιζομένην. Ταῦτα δὴπε νῦν ἀπαιτεῖ ἀκρότατον, καὶ πανορθόν, καὶ ἄριστον, καὶ ἀναλλοίωτον, εἰ μέλλοι καὶ ἀποβῆναι. Εἰ μήτι ἄρα τοιῦτον ἢ ἐν τοῖς οὖσιν, οὐδὲν ὅλως ἔσαι ἡμῶν ἐκτὸς αἰτίον τῆς ἧς θηρώμεθα μὲν, ἐκπίπτομεν δὲ εὐδαιμονίας.

Πόρισμα Δ'.

Καὶ εἰ μὴ τοιῦτοντι ἐν ἐν τοῖς ἕσιν ὑφέσκειν (Πόρ. Γ'), ἀπάντων τῶν ἐπὶ γῆς ζώων ἄνθρωπος ἔσαι τὸ ταλάντατον καὶ οἰκτρότατον, ὅτι ἀμέλει καὶ ὧν ἐκείνα ἡκιστα πειράται ἀδελιότητων, ἕτος ἐκ πολλῷ τῷ περιόντος ἔλπει· νῶς παραπολαύειν πέφυκε.

Κ Ε Φ Α Λ. Ζ'.

Περὶ Μακαριότητος ἀνθρώπου καὶ περὶ Ἀρετῆς.

Π ρ ό τ. ΖΘ'.

„Φύσει εἰς μακαριότητα σπεύδομεν, ἔχ' ὅπως τὴν ἐν τῷδε τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν μετὰ τῆτον καὶ αἰώνιαν.

Δεῖξις.

Καὶ γὰρ καὶ φύσει ἐπὶ τ' ἀγαθὸν φερόμεθα (Πρ. ΜΔ') τὸ σῶζον καὶ τελειῶν ἡμᾶς καὶ τέρπον (Πρ. ΞΔ'), τυτέσιν εἰς μακαριότητα· ὑπαλειφόμεθα δὲ πρὸς τῆτο καὶ τοῖς παθήμασιν (Κεφ. ἄνωτ.), οἷς ἡδονῇ μὲν εἰς τὴν ἀγαθῶν θήραν ἐπειγόμεθα, ἀνία δὲ τῶν κακῶν ἀποτρεπόμεθα. Ἀντιπαλαίει ἄρα τῆ ἑαυτῆ φύσει ὁ ἑαυτῷ τὴν εὐδαιμονίαν μὴ ὅλαις περιποιούμενος ταῖς δυνάμεσι.

Β'. Καὶ μετὰ τὴν ἀνάλυσιν ἡ ψυχὴ διαιωνίζει (Πρ. ΙΔ' καὶ ΙΕ'). Τοιγαρῶν μετὰ τὴν ἐνδένδε ἀπαλλαγὴν εἰς ἀδελιότητα ἢ μακαριότητα διάξει. Ἀλλὰ φύσει τῆς μὲν ἀντεχόμεθα, τῆς δ' ἀπεχόμεθα. Ἄρα καὶ ἐπὶ τὴν μετὰ τὸν βίον μακαριότητα τὴν αἰώνιαν καὶ ἀληκτον, κτ.

Π ρ ό τ. Θ'.

„Τὸ αἰδίου ἀγαθόν, καὶ ἐλάχιστον ἢ, τῆ προσκαίρου, καίτοι μεγίστου,
 „ἀλλὰ πεπερασμένον, τιμιώτερον.

Δειξις.

Τὸ γὰρ ὑπὸ πεπερασμένον, καίτοι ἐλάχιστον μεγέθους, ἐπὶ ἄπειρον μέγεθος ὀρθογώνιον, ἄπειρον ἐστίν. Τὸ δὲ ὑπὸ πεπερασμένον, καίτοι μεγίστου, ἐπὶ πεπερασμένον, εἰ ἢ μεγίστον, πεπερασμένον. Ἄρα κτ.

Π ρ ό τ. ΘΑ'.

„Τὸ αἰδίου ἀγαθόν, τὸ μεγίστον μὲν τὴν ἐπίτασιν, πιθανὸν δὲ τὴν ἀπό-
 „λαυσιν, τῆ ἐν χρόνῳ μεγίστου ἢ βεβαίᾳ ἐστὶ τιμιώτερον.

Δειξις.

Καὶ γὰρ τὸ ἐπ' ἐκείνου ὀρθογώνιον ἄπειρον, τὸ δ' ἐπὶ τῆ πεπερασμένον. Τῶν δὲ ἀγαθῶν τῆ πεπερασμένον, καίτοι βεβαίᾳ, τὸ ἄπειρον ἢ πιθανῶν τιμιώτερον.

Π ρ ό τ. ΘΒ'.

„Ἄφρων ἐστὶν ὁ ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν τῆ τῆδε βίᾳ τὰ ἐλπιζόμενα αἰώνια
 „μὴ προαιρέμενος.

Δειξις.

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνα τὰ ἢ λόγῳ ἢ ἀποκαλύψει ὑπὸ τοσούτων τε ἢ τηλικύτων ἀνδρῶν διαπιστάμενα, καὶ δραστήατος τις εἰς ἀθεῖσμον τὸν ἕχρατον ἤλασεν, ἀνυπόστατα εἶναι, ἢ μηδέποτε ἐσόμενα ἀποδείξει ἀναντιρρήτως ἔφθη ποτέ. Ὅ ἄρα μετὰ τῆτον βίος, καὶ μὴ βέβαιος ἢ ἐσόμενος (ἐκ περιστάσεως γὰρ διαλέξομαι), ἀλλ' ἐστὶ δήπῃ πάντοτε πιθανός. Ἀλλὰ γὰρ τὸ αἰδίου ἀγαθόν, εἰ ἢ πιθανόν, προαιρετέον τῆ ἐν χρόνῳ (Πρ. ΘΑ'). Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

Τῷ ὄντι δὲ, εἰ νηνεχῶς ἐστὶ γενναίως ὑποσηῆσαι τι τῶν κακῶν εἰς ἐκφυγὴν μείζονος, καίτοι πιθανῶς προσδοκώμενον, πῶς οὐκ οὖν πάντῃ κεκνημένοι τὰς φρένας εἰσὶν οἱ ἀντὶ πεπερασμένον τε ἢ προσκαίρου τῶν ἀγαθῶν τὴν μὲν τῆ αἰώνια πείραν ἐν ἀλγυρῆα τιθέμενοι, ἐν δὲ αἰωνίαις καλῶσεσιν (ἀμφότερα γὰρ ἐδ' ἂν οἱ ἀθεῖαν νοσῶντες ἕξαργοι γέγονται, ὅτι πιθανὰ) σφᾶς αὐτῶς ἐμβαλεῖν κινδυνεύοντες;

Π ρ ό τ. ΟΓ'.

„ Η' ἐν τῷδε τῷ βίῳ εὐδαιμονία ἐπὶ δυσὶ τέτοις κεῖται, εἶναι μὲν τὸ
 „ σῶμα ἄλγος ἀπηλλαγμένον, εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν ταραχῆς κρείττονα.

Δεῖξις.

Οὐδεὶς γὰρ ἄλλο τινὲς ἐφίεται παρὰ ταῦτα· οἷτε πάλαι φιλοσοφήσαν-
 τες ἐν τῷ συνάδοντες περὶ τὰ αἷτια διετέλουν διαφωνῶντες. Ζητούμενον γὰρ
 ἦν αὐτοῖς, ὁποῖον ἂν εἴη τὸ ἀγαθόν, ἐξ ἧ τῆς ἀπολαύσεως γένοιτ' ἂν ἀναλ-
 γὸς εἶναι τὸ σῶμα, ἀτάραχον δὲ τὴν ψυχὴν; Ἐπεὶ τε ἕδεν τοιοῦτον τῶν ἐν τῷ
 βίῳ ὁμολογημένως συνορᾶν εἶχον, ἐπὶ μυρίας ὑπολήψεις ἀτόπας τε καὶ κατα-
 γελᾶσθαι ἐτρέποντο, ὡς καὶ ὁψοποιῖες γενέσθαι τὸς εἰς μέσον καὶ τὴν ἐν βρώ-
 μασι μαγγανίαν εἰσενεγκόντας, ὡς εἰς εὐδαιμονίας ἐπίτευξιν ἐπιτηδείως τε καὶ
 ἱκανῶς ἔχουσιν.

Π ρ ό τ. ΟΔ'.

„ Η' τοιαῦτα κατάσασσι (Πρ. ΟΓ') φύσει ἀνθρώπων, ἧ πέφυκεν, ἠκίστα
 „ συμπέπονθε.

Δεῖξις.

Η' γὰρ πέφυκεν ἄνθρωποι, ἐξ ἀνάγκης ἀθλίως ἔχει ἐν τῷ μετὰ σώμα-
 τος βίῳ (Πρ. ΞΗ'). Ἄρα κτ. Εἶτα καὶ θυητὸς ὢν, καὶ εἰς ἀνάλυσιν σπείδων, ἀ-
 θενσίαις καὶ ἀλγηδόσι ποικίλαις ὑπόκειται. Ἄρα κτ.

Πόρισμα.

Εὐδαιμονία μεγίστη ἐν τῷ τῆδε βίῳ ἐστὶ τὸ ὡς οἶοντε ἐλάχιστον μετα-
 λαβεῖν ἀθλιότητος. Τὸ γὰρ ἀτάραχος μὲν τὴν ψυχὴν καὶ ἀναλγητῶς ὅλως
 τὸ σῶμα βιώσειν (Πρ. ΟΓ') ἀμήχανον (Πρ. ΟΔ').

Π ρ ό τ. ΟΕ'.

„ Η' τῆς διανοίας ἐπανόρθωσις, καὶ ἡ τῆς λόγου ἐπίδοσις, πρὸς τὴν δυνα-
 „ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ ἀναγκαῖα ἐστὶ.

Δεῖξις.

Κεῖται γὰρ ἡ εὐδαιμονία αὕτη ἐν τῷ ὡς οἶοντε ἐλάχιστον μεταλαβεῖν
 ἀθλιότητος (Πόρ. ἀνωτ.). Διὰ δὲ τὸ ταραχώδες καὶ τὸ βραχὺ τῆς διανοίας ἡ
 ἀθλιότης ἀναφύεται ἐν τῷ βίῳ (ὡς ἀνωτ.). Ἄρα ἡ τῆς διανοίας ἐπανόρθωσις
 κτ. Οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι ἀναγκαῖας εἶναι τὰς ἐπισημας ὑπέθεντο ἢ μόνον πρὸς
 καθαρισμόν τε καὶ ἀρτίωσιν νῆ, καὶ ἐπανόρθωσιν βίης, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὰς

ἄτε δὴ ἡδονὴν ὅτι πλείστην ἐμποιοῦντος τῆ θεωρητικῆ βίῃ. Καὶ ἦν πολὺ τὸ ἐκ τῆς θεωρίας τερπνὸν τῇ ψυχῇ ἐνίστασθαι· ἀλλ' εἰμὴ συζευχθῆ καὶ τῆ πρακτικῆ μέριμνα τὸ ἀγαθόν, ἀλυσίτελής οἶμαι πάντῃ ἢ φιλικῆ θεωρία καὶ ἀνόνητος. Καὶ μοι δοκῶσιν οὖν μὴ ὀρθῶς ὑποτιθέσθαι οἱ καθ' ἑαυτὰς εἶναι θεωρητικὸν ἐκδιδασκόντες τὰς ἐπιστήμας· ἀμελῶντες γὰρ τῆ καθήκοντος ἐν τῷ βίῳ, καὶ τῆς φύσεως εὐκαταψεύδονται. Ὡς περ οὖν ἐκείνη ὀφθαλμὸς ἐνήκε τοῖς πάσιν, ἢ μόνον διὰ τὴν ἡδονὴν τὴν ἀπὸ τῆ βλέπειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς χρῆσιν τὴν ἐν τῷ βίῳ, ἢ τῷ καὶ λόγῳ ψυχὴν κατεκόσμησεν, ὡς λαμπτήρι τινὶ καὶ ἡγεμόνι ἀγασάτε καὶ διιδύνασα.

Πρὸ τ. Ος'.

Ὡς λίαν εἰς εὐδαιμονίαν τῆ τῆδε βίῃ συντελεῖ ἢ φιλοσοφία, εἴαν ἢ τοῖς ἀσαφέσιν ἐποχῇ τῇ προσηκῆσθαι χρωμένη, καὶ τῇ ἀταραξίᾳ συννημένη, ἐφ' ὧν τε κατεβλήθη ἐξιχνεύεσθαι, ἐφ' ὧν τε μή.

Δεῖξις.

Ἀφενῆσα γὰρ ἀνθρώπου διάνοια, καὶ βραχεῖα ἔσθαι, φύσει, ὡς εἴρηται, καὶ ἀπάταις διὰ τῆτο μυρίαῖς ὑποκειμένη, μόνοις ἂν συγκατατεθείη ὡς ἀληθείαις, οἷς ἐναργῶς οὐχ ἦττον αὐτῇ ἐπιβάλλει, ἢ τὰς ἄλλας οἷδεν ἐπιπειδομένους (αἴτ. Β'). τοῖς δ' ἄλλοις παρὰ τὰ τοιαῦτα συνεπινεύεσθαι, ἀποπλανηθήσεται μὲν τῆ ἀληθείας, διὰ δὲ βίῃ παντὸς διαταραχθήσεται. Ἔστιν ἔν ἀναγκαῖον ἐπὶ τῶν ἀσαφῶν τε καὶ ζητημένων τὸ τῆς ἐποχῆς χρῆμα καὶ ἀμφιγνοίας. Ἀλλ' ἦν τις ἐν περιβάσει γένηται τῆ καὶ ἐπὶ τῶν ἀσαφῶν διαπράξασθαι ἀναγκάζεσθαι, κατὰ φύσιν δὴ περὶ πεπράξεται, μηδὲν κατὰ τῆ κρείττονος τῆς ψυχῆς λόγῳ ἐπιχειρῶν. Εἰ γὰρ καὶ ἔτι ἐξαμάρτη καὶ σφάλῃται, ἀλλ' ὑπεύθυνος ἕδαμῶς ἔσθαι τῇ ἀπάτῃ ἢ βέλῃσις. Αἱ δὲ μὴ ἐθελύσιοι ἔσθαι ἀπάταις μηδένα δάκνειν ὀφείλῃσιν, εἰμὴ τὸν ἀπάτης οἰασθῆν ὑπέρτερον εἶναι ἀσυνέτως λίαν ἀναπειθόμενον.

Εἶτα καὶ ὁ τὰς ἀναγκαῖας πρὸς ζωὴν ἀληθείας ἐξεζητηκῶς εὔτε καὶ ἐπισπόμενος, εἰ μὲν ἐξεῦρεν, ὡς ἐπὶ μεγάλῃ κτήματι ἀγαθῆ εἰκότως ἠοδήσεται· ἦν δὲ μὴ, ἕδεν βελήσει ἐξήμαρτεν, ἐφ' ὧ ἂν καὶ ἀλγῆσειεν. Εἶδε καὶ αὐτὸς ἐξιχνεύειν προέλοιτο, ἕδεν μὲν τοι αὐτὸν ἐπείγει ἐπὶ τῇ θήρᾳ κατάγχεσθαι, καὶ ὑπὲρ τὸ δέον μεριμνᾶν τρυχόμενον. Ἀφροσύνη γὰρ ἐστὶν ἢ μόνον τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐπιχειρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀθυμεῖν ἀτεκνῶντα, οἷον εἰ κύων ὅτι γεωμετρίας ἐγκρατῆς γενέσθαι ἢ δύναται. Πολλῶ δ' ἔτι πλείονι σὺν ἀταραξίᾳ

Ψυχῆς μετιτέον τὰς μὴ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίως ἐχέσας ἀληθείας, ὡς ἀνόητον ἐστὶ τὰ τοιαῦτα περιπαθῶς μάλα θηρεύειν, ἢ χ ἦτον ἢ ἀντὶ σιτίων αἰρεῖσθαι τὰ εἰς βρωσίην μὴδ' ὅπως ἂν συντελεῖντα.

Π ρ ό τ. ΟΖ'.

„Εἰς ἐπίτευξιν τῆς ἐν τῷ τῆδε βίῳ εὐδαιμονίας ἀναγκαία ἐστὶν ἡ φρόνησις σὺν ταῖς ὁπαδοῖς ἀρεταῖς.

Δεῖξις.

Ἡ γὰρ φρόνησις ἐστὶν ἐπισήμη περὶ τὰ ἀγαθὰ, ἢ κακὰ, ἢ τὰ μέσα (1), ἢτοι ἐπισήμη τῶν τε πρακτέων, ἢ μὴ πρακτέων, ἢ τῶν ὑδετέρων. Ὑπόκειται δὲ τῇ φρονήσει,

Εὐβελία, ἡ τῆ βυλεύεσθαι περὶ τὰ πρακτέα δεξιότης.

Εὐλογισία, ὁ ὀρθὸς περὶ τὰ ποιητέα ἀναλογισμὸς.

Ἀγχινοία, ἡ περὶ τὴν εὐρυσίην τῶν καθηκόντων ἐπισήμη.

Νευεχία, ἡ καθαρτομένη τῆ τέλει ἐπὶ ἐκάστῃ.

Εὐμηχανία, ἡ περὶ τὴν ἐκβάσιν τῶν πραγμάτων.

Εὐταξία, ἡ περὶ τὸν χρόνον ἢ τὴν τάξιν τῶν πρακτέων.

Κοσμιότης, ἐπισήμη τῶν σεμνῶν ἢ αἰσχροῦν κινήματων.

Αἰδημοσύνη, ἐπισήμη πρὸς ἐκφυγὴν τῶν αἰσχροῦν (2).

Ταῦτα δὲ πάντα τῷ μὴ τηρεῖν ἡσύχω ψυχῇ ἢ ἀναλγεί τῷ σώματι, ἢτοι εὐδαιμόνως βίον, ἢκ ἔνι (Πρ. ΟΓ'). Ἡ ἄρα φρόνησις κτ.

Π ρ ό τ. ΟΗ'.

„Εἰς ἐπίτευξιν τῆς ἐν τῷ τῆδε βίῳ εὐδαιμονίας ἀναγκαίως ἔχει ἡ ἀνδρεία μετὰ τῶν παρεπομένων αὐτῇ (3).

Δεῖξις.

Τὰ ἀντιζατῆντα τῇ ἀνθρώπου φύσει, ἢ καταχρήσει τῷ λόγῳ ἀναφύεται, ἢ παρὰ τὴν ἀτρέπτως ἔχουσιν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τάξιν τε ἢ συνάφειαν. Τῷ γυν τῆς δυνατῆς εὐδαιμονίας ἐπιτευξομένῳ, ἀμφοτέρῃ εἰ μὴ τέλει ἐκφύγειν, ἀλλὰ γυν ἐπὶ τὸ μετριώτερον κατασέλλειν προσήκεν. Ἡδὴ δὲ τῷ μὲν

(1) Ζήνους παρὰ Λαίρτ. Βιβλ. Ζ'.

(2) Ὁρα Σταυλίου εἰς Ζήνωνα.

(3) Ὁρα Σταυλίου αὐτ.

προτέρη τελεσιουργός ἐδείχθη ἢ φρόνησις, τῆ δὲ δευτέρη ἢ ἀνδρεία ἐστὶ, καὶ ταύτης αἱ ἀκόλουθοι, ἢτε τῆ λόγου ἐγκράτεια, καὶ τὸ θάρσος, καὶ ἡ μεγαλοψυχία, καὶ ἡ εὐσάφεια. Ἄρα κτ.

Συντελεῖ δὲ πάνυ πρὸς ἀνδρίαν ἐξ ἀπαλῶν ἐδίξεσθαι Α'. πρὸς τὰ δεινὰ παρατασσομένης, καὶ τύτοις ἐγγυμναζομένης. Β'. μὴ ἐφ' ἡμῖν κείμενα πρὸς τὰυτα μηδὲν ἡμᾶς ἐξίχθῃ σκοπεῖν. Γ'. διὰ μικροψυχίαν γίνεσθαι χαλεπώτερα. Δ'. καὶ ἄλλες βαρυτέροις ἢ ἡμεῖς ἐμπεπτωκέναι δεινοῖς. Ε'. ἀνταποδώσεις ἡμῖν ἀποκείσθαι τὰς τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἀνεχομένοις τῶν προσπιπτόντων ἐναντίων· μηδὲ γὰρ βύλεσθαι ἡμᾶς τὸν πατέρα πάντων θεῶν πάντη ἀθλίως τυγχάνειν. Ὅπερ γὰρ οἱ τὴν εἰμαρμένην εἰσάγοντες ἀνδρειότεροι παρὰ τὰ δεινὰ, καὶ φαιδροὶ τὰς ψυχὰς γίνονται, πλείονι πάντως ἀνδρεία χρησίου τοῖς τῆ διεξαγέσει τὰ πάντα τῆ Θεῶν προνοίᾳ πεπιστευκόσιν· ἡ μὲν γὰρ τυραννικῶς ἄγει, καὶ συναρπάζει βίαν τὰ προσυχόντα, ἡ δὲ πατρικῶς (ὄρα Κικέρ. Τισκυλ. Βιβλ. Β'. Σένεκ. περὶ εὐσαφείας, καὶ ἄλλης).

Π ρ ό τ. ΟΘ'.

„Εἰς ἐπίτευξιν εὐδαιμονίας τῆς ἐν τῷ βίῳ ἀναγκαῖα ἐστὶν ἡ σωφροσύνη.

Δεῖξις.

Αὕτη γὰρ μέτρον ταῖς ὀρέξεσιν ἐπιτιθεμένη, καὶ τὰς ὑπερβολὰς τῶν παθημάτων κολάζουσα, γαλήνην τε ἀμύθητον τῆ ψυχῇ οἶδεν ἐμποιεῖν, καὶ ἄλλως ἀπαλλάττειν παντοίως τὸ σῶμα, ἐν ᾧ ἢ τῆ τῆ δε βίῃ εὐδαιμονία (Πρ. ΟΓ'). Ἄρα κτ.

Π ρ ό τ. Π'.

„Πρὸς εὐδαιμονίαν τῆ τῆ δε βίῃ ἀναγκαῖα ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη σὺν ταῖς ἐπομέναις αὐτῇ ἀρεταῖς.

Δεῖξις.

Φύσει γὰρ ἄνθρωπος κοινωνικόν. Α'. γὰρ μόνος κατ' ἑαυτὸν οὐκ ἂν σώζοιτο. Β'. ὅτι καὶ λαλικόν ἐν ζώοις. Γ'. ὅτι καὶ φρίττει τὴν ἐρημίαν καὶ μόνωσιν (1). Οὐκ ἄρα ἔξω κοινωνίας εὐδαίμων ἂν βιώσειεν ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἐδὲ γῆν ἐν κοινωνίᾳ τῷ ὄντι, μὴ ἐτοίμως ἔχων ἐκάσῳ τὸ οἰκεῖον ἀπονέμειν· ἄλλως γὰρ ἐν πολέμοις διηνεκέσιν ἄνθρωποι βιώνονται, ἐξώλειαν ἑαυτοῖς διώκοντες. Ἀλλὰ

(1) ὄρα ἄριστ. ἐν ἀρχ. τῶν Νικομαχ.

τὸ ἀπονέμειν τὸ οἰκεῖον ἐκάσῳ τῆτο τῆς δικαιοσύνης ἔργον ὁμολογεῖται. Ἄρα κτ. Συντελεῖσι δὲ πρὸς τῆτο αὐτὸ καὶ αἱ τῆς δικαιοσύνης ὀπαδοὶ ἦσαι, οἷον ἐκ τῆς τῶν Στωϊκῶν διδασκαλίας εὐσέβεια, ἢ τῆ θεῶ λατρεύειν ἐν ὁσιότητι ἔξις· χρηστότης ἢ ἐπιείκεια, ἢ τις ἐπισήμη τις ἐσὶ τῆ εὐ ποιεῖν· εὐκοινωνησία, ἢ τῆ ἐν τῇ κοινωσίᾳ τῆς ἰσότητος προνοεῖν δεξιότης· εὐσυναλλαξία, ἢ περὶ τὸ καθῆκον ἐν συναλλάγμασι, καὶ αἱ παραπλήσια (1).

Π ρ ό τ. Π Α΄.

„ Ἡ τῆ λόγου ἀρτίωσις, καὶ ἐπίδοσις, καὶ ἡ περὶ τὰ ἐπισητὰ ἐποχή, ἢ τε φρόνησις, καὶ ἡ σωφροσύνη, καὶ ἀνδρεία, καὶ δικαιοσύνη σὺν ταῖς παρεπομέναις, ἢ ἠθικαὶ ἀρεταὶ αἱ πᾶσαι τυγχάνουσι, τὰ δ' ἀντίθετα, φαυλότητες καὶ κακίαι.

Δ ε ῖ ξ ι ς.

Ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ ἐστὶν ἢ τὰς λογικὰς ἔξεις εἰς μακαριότητος ἐπίτευξιν τελειῶσα· φαυλότης δὲ ἢ δυσκινήτοτέρας ἐκείνας πρὸς αὐτὴν ἀποκαθισῶσα (ὁρ. ιζ.). Ἐστὶ δὲ τοιαῦτα τὰ καταλεχθέντα εἶδη (ἐκ τῶν ἀνωτ. Πρωτ.). Τὰ ἄρα πρότερα ἀρεταί, τὰ δὲ τοι δεύτερα κακίαι.

Π ό ρ ι σ μ α Α΄.

Ἀρετῆ ἄρα μόνη τὸ εὐδαιμον ἐνὶ θηρῶσθαι, κακία δὲ ἀθλιότης φύσει παροπηδεῖ. Εἰ δὲ παρομαρτεῖν μὲν ταῖς φαυλότησιν ἡδονὴ ἔοικεν, ἰδρῶς δ' ἀρετῆς προπάρουθεν· ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἢ ἡδονὴ πτήσιμός τε, καὶ ταχέως ἐκλείπεται, καὶ μαραιομένη, καὶ δὴ καὶ παραχώρησις ἐσὶ τῆ ψυχῇ καὶ θολερὰ, ἢ δὲ ἐξ ἀρετῆς εὐσαθής, καὶ μόνιμος, καὶ ἡδίστη. Κακείνη μὲν τὰ πλείστα ἀνία δειναὶ καὶ ἀφόρητοι παρακολευθῶσιν· ἢ δ' ἀρετῆ, καὶ πρὸς καιρὸν τὸν ἀπὸ τῶν ἐναντίων ὑποσῆ κλύδονα, ἐμὴν ἀλλ' ἔχ ὑποκλύζεται, ἔδδ καταδύει ἀπολημένη· φαιδρὰ γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἔσαι, συνειδυῖα τὸ ἀγαθὸν ἢ ψυχὴ καὶ γαληνιώσα, αὐτὴ ἑαυτῇ δικαστὴς οὔσα, καὶ βῆμα, καὶ θέατρον.

Π ό ρ ι σ μ α Β΄.

Ἀναγκαία ἐστὶν ἀνθρώπῳ ἢ ἀρετῆ, καὶ μὴ εἰς ὑποτεθῆ μετὰ τῆτον βίος, μάλλον δ' ἔτω καὶ ἀναγκαιοτάτη. Εἰ γὰρ ἄλλος βίος οὐδεὶς (ὡς οἱ ἄθεοι πείθεσθαι βύλονται), ἔρχατον τῆς ἀνθρώπου φύσεως τέλος ἔσαι ἢ ἐν βίῳ εὐδαιμονία. Ἀλλὰ αὐτὴ ἀρετῆς ἀνευ ἀθήρατος (ἐκ τῶν ἀνωτ.). Ἄρα κτ. Ἐξ ἔ

(1) Ὅρα Στανλέϊον εἰς Ζήνωννα.

ἢ θνητῶν ἀπάντων ἀφρονέσατοι οἱ εὐκότες ἐκείνῳ, περὶ ᾧ Δαβὶδ ἤσεν. Ἐξ
πεν ἀφρων ἐν καρδίᾳ αὐτῷ ἔκ ἔσι θεός, διεφθάρησαν, κτ.

Π ρ ό τ. ΠΒ'.

„ Ἡ εἰς μακαριότητα τῷ ἀνθρώπῳ ἀναγκαία ἔσται ἀρετὴ ἔκ ἔσιν ἐνέργεια,
„ ἀλλὰ ἕξις.

Δ ε ῖ ξ ι ς.

Δέον γὰρ ἐξ αὐτῆς τὰς λογικὰς δυνάμεις εἰς μακαριότητα τελειῶσαι,
ἀπαγομένων μὲν τῶν εἴτε ἐκ φύσεως, εἴτε ἢ ἐξ ἔθους ἀντιπατέντων, ἢ ἐτοι-
μοτέρων τῶν δυνάμεων καθισταμένων. Ἐς δὲ ἔκ ἐνεργείας μιᾶς τυχόν ἢ δυοῖν
τὸ ἔργον, ἀλλ' ἕξεως. Ἄρα κτ. Δεῖ τοίνυν προθέσεως ἰχυρᾶς ἢ γενναίας
τῷ τῆν ἀρετὴν μετερχομένῳ· δεῖ δὲ παραφυλακῆς ἐμμελῆς, ἢ προσοχῆς, ἢ
ἀσφαλισμῷ, ἔντε ταῖς φαινομέναις ἀηδίαις ἢ πικρίαις ἐπὶ τῇ τῶν ἀρετῶν ἀσκή-
σει, ἢ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ὀλεθροῖσι ἀνδράσι ἢ φαυλοβίοις, οἱ τῷ κατ'
αὐτὸς ὑποδείγματι θέλγουν εἰς ἡδονὴν πειρῶνται ἢ ὑποκηλῶν τὰς ἀρετῆς
ἐπιμελημένους.

Π ρ ό τ. ΠΓ'.

„ Εἰς ἐπιτυχίαν τῆς ἐν τῷ μετὰ τῆτον βίῳ μακαριότητος ἀναγκαία ἔσιν
„ ἢ εἰς θεὸν πίσις, ἢ χ ἦττον δὲ ἢ ἢ παρ' αὐτῷ χάρις.

Δ ε ῖ ξ ι ς.

Α'. Οὐδὲν γὰρ βδελυρὸν, ἢ ἀκάθαρτον εἰσελεύσεται εἰς τὴν ἐν ἕρανοῖς
βασιλείαν. Προσῆκει τοίνυν τοῖς θεῷ νόμοις συμμορφωμένους, ἀγνῆς εἶναι καὶ
καθαροῦς. Ἄρ' οὖν ἀναγκαία ἢ τῶν αὐτῶ νόμων γνῶσις. Ἀλλὰ πολλοὶ τῶν τῷ
θεῷ νόμων τοῖς νόμοις ἀντιπαλαίῃσι τῶν αἰσθήσεων (1). Οἱ μὲν γὰρ κατὰ τῆς
αἰωνίης λόγους τὰ αἰώνια τῶν ἀγαθῶν ἀφορῶσιν, οἱ δὲ τὰ ἐν χρόνῳ, ἢ τὰς
αἰσθήσεις ὑποκηλῶντα ἢ καταθέλγοντα. Δέον ἄρα τῆς ἐκείνης νόμους προ-
τῶν κατὰ τὰς ὀρέξεις τιθέναι, ἢ ἐκείνοις πειθαρχεῖν, ἢ τύτοις. Οὐ πειθαρχή-
σομεν δὲ, μὴ τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς τῷ θεῷ θελήματι ὑποτάττοντες, τῆ
σοφίᾳ, ἢ ἀγαθότητι, ἢ ἀληθείᾳ αὐτῷ ἀγόμενοι, ἢ τῷ πρὸς αὐτὸν φάβῳ
πραττέμενοι· τῆτο δὲ πίσις ἢ εἰς θεὸν διακελεύεται. Ἄρα κτ.

(1) Παῦλ. πρὸς Ρ' ωμ.

Β'. Τὰ τῆς ἀγαθῆς ὑπὲρ τὰ αἰώνια ἐκεῖνα ἐφ' ἡμῶν κρατεῖν πολλάκις πειρώμεθα, καὶ πρὸς ἐκεῖνα φερομένης ἴσμεν ὅτι μεγάλη τὰ παρόντα ἐμπόδια γίνονται. Ἐπὶ τούτῳ δὲ θεραπείαν ἡμῖν ἂν ἐδεῖα ἢ φύσις παράσχῃ ἢ ἡμετέρα, ὅπως καὶ ἐμπόδιος προσίσταται. Ζητητέον ἄρα παρὰ θεῶν τὴν βοήθειαν. Ἀναγκαῖα ἄρα ἢ τῶν θεῶν χάρις.

Σχόλιον.

Ἔστιν οὖν πολλαχῶς τῶν Ὀμήρου ποιημάτων ἰδεῖν, ὡς χρὴ τὴν ἀνθρώπου πρὸς θεοὺς ἀνατρέχειν, καὶ τούτων τῆς ἐπικυρείας δεῖσθαι πρὸς βίην σωφρονισμὸν καὶ ἀρτίωσιν. Καὶ παρὰ Πλάτωνι (ἐν τοῖς περὶ νόμων) Σωκράτης νεανίσκῳ παραινεῖ ἐφιεμένῳ τῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν τῆς γενηρακότας βυλεύεσθαι, καὶ εἰ μὴδὲ τούτο ἀποχρήσεις, πρὸς θεοὺς ἀνατρέχειν τῆς συναντιληψομένης. Οὕτως ἀδελφῆς ἢ φύσις, καὶ τῆς θεῶν ἀναγκαίως χρήσασθαι ἐπικυρείας, εἰ μέλλει κατ' ἀρετὴν μορφωθῆναι, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐξ ἐδῶν μαμαρτύρητο.

Τ Ε Λ Ο Σ.

